

Pakkausmerkintöjen valvonta ja Oiva?

**Toimijan omavalvonta
Viranomaisvalvonta
Kuluttajat**

Toimijan omavalvonta

- Lähtökohta:
 - Toimiva omavalvontasuunnitelma
 - Toimija varmistaa vaatimusten toteutumisen ensisijaisesti
 - Asiakirjojen
 - Reseptiikan
 - Hyvien tuotantotapojen avulla.
 - Tarvittaessa näytteitä
 - Prosessin säätämiseksi
 - Kun säädöstenmukaisuutta ei voida muutoin varmistaa
 - Jos on epäily säädöstenmukaisuudesta
 - Omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi aika-ajoin (esim. gluteenipitoisuus)

Tuotekohtaisen omavalvonnan kriittisten kohtien hallinnasta

- **Raaka-aineiden laadun hallinta**
 - (mm. luotettavat tavaran toimittajat, ajantasaiset tuotetiedot, kontaktimateriaalien vaatimustenmukaisuus)
- **Prosessien hallinta**
 - Reseptien oikeellisuus, ajantasaisuus ja noudattaminen
 - Allergeenien ristikontaminaatio
 - Lämpötilat (mm. vieraiden aineiden muodostuminen, uppopaistorasvan laatu)
 - Lisäaineiden annostelu jne.
- **Reseptien ja pakkausmerkintöjen vastaavuuden hallinta**
- **Pakkausmerkinnät laadittu säännösten mukaisesti**

Viranomaisvalvonta

- Pakkausmerkintöjen viranomaisvalvonnan lähtökohtana on tarkastaa, miten toimija omavalvonnassaan on varmistanut merkintöjen
 - säännöstenmukaisuuden
 - ja
 - oikeellisuuden.
- Neuvonta, ohjeet, huomautus, kehoitus, pakkokeinot (esim. määräys, kieltö ja uhkasakko yleensä kuulemisineen)

Pakkausmerkintöjen valvonta

• Pakkausmerkintöjen säännöstenmukaisuus

-> Onko merkinnöistä annettuja säännöksiä noudatettu

- merkintöjen luettavuus
- merkinnät suomeksi ja ruotsiksi (poikkeukset huomioon ottaen)
- kaikki vaaditut merkinnät
 - > pakkausmerkintäasetuksen edellyttämät merkinnät
 - > erityissäädösten edellyttämät lisämerkinnät tarvittaessa
- merkinnät tehty säädösten mukaisesti, esim.
 - > lisäaineet ilmoitettu sekä ryhmänimellä että lisäaineen nimellä tai E-koodilla

Pakkausmerkintöjen valvonta

• Pakkausmerkintöjen oikeellisuus

Selviää pääosin reseptivalvonnan avulla, esim.

- > onko *elintarvikkeen nimi* oikein muodostettu
- > onko *ainesosien järjestys* oikea
- > onko ainesosaluettelossa
 - mainittu *kaikki* valmistuksessa käytetyt *ainesosat*, erityisesti allergeenit ja intoleransseja aiheuttavat
 - koostetut ainesosat purettu oikein
 - ilmoitetut lisäaineet sallittuja ko. tuotteeseen
- > onko *ainesosan määrä* tarvittaessa ilmoitettu
- > onko *tuotekohtaisen säädöksen edellyttämät merkinnät* otettu huomioon (esim. hillon hedelmäpitoisuus, suklaan kaakaopitoisuus, hunajan alkuperä)

Näytteenotto ja laboratoriotutkimukset tarvittaessa

16.10.2014

Näytteenotto ja tutkimukset

- Näytteenotolla lisävarmistus, että tuote vastaa reseptiä ja pakkausmerkinnöissä annettuja tietoja.
- Näytteenottoa tulisi kohdistaa mm. seuraaviin asioihin:
 - suolapitoisuus
 - erityislainsäädännön edellyttämät merkinnät, esim. rasvapitoisuus (juustot, makkarat)
 - lisäaineet
 - elintarvikkeiden täydentäminen vitamiineilla tai kivennäisaineilla
 - lihapitoisuus
 - sisällön määrä
 - aitouden todentaminen

OIVA= VALVONTATIETOJEN JULKISTAMISJÄRJESTELMÄ

- Tavoitteena on yhdenmukaistaa tarkastuksia ja lisätä niiden vaikuttavuutta
- Valvonnan läpinäkyvyys
- Kuluttajille tietoa valintojensa tueksi

OIVA-ASTEIKKO

A - OIVALLINEN

Toiminta on vaatimusten mukaista.

Pakkausmerkinnät ovat lainsäädännön vaatimusten mukaisia (niiltä osin, mitä on vaadittu).

OIVA-ASTEIKKO

B - HYVÄ

Toiminnassa on pieniä epäkohtia, jotka eivät heikennä elintarviketurvallisuutta eivätkä johda kuluttajaa harhaan.

Tarkastaja *huomauttaa* toimijaa havaituista epäkohdista kirjallisesti.

Pakkausmerkinnöissä on vähäisiä epäkohtia, joita ovat esimerkiksi:

- ainesosaluettelon paljousjärjestys ei ole oikea
- käytettyä vettä ei ole ilmoitettu ainesosaluettelossa
- pakkausmerkinnöissä on pieniä muoto- ja kirjoitusvirheitä
- lisäaineen ryhmänimi puuttuu tai on virheellinen.

OIVA-ASTEIKKO

C - KORJATTAVAA

Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan. Epäkohdat on korjattava määräajassa.

Pakkausmerkinnöissä on useita oleellisia virheitä ja/tai puutteita, joita ovat esimerkiksi:

- harhaanjohtava elintarvikkeen nimi
- alkuperämaa/-alue -merkintä puuttuu (tarvittaessa) /virheellinen
- parasta ennen -merkintä puuttuu/virheellinen
- allergeenijäämämerkintää ”Saattaa sisältää pieniä määriä...” on käytetty ilman riittäviä perusteluja

OIVA-ASTEIKKO

D - HUONO

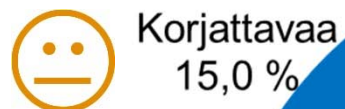
Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan. Epäkohdat on korjattava välittömästi.

Pakkausmerkinnät puuttuvat kokonaan tai virheet vaativat välitöntä korjausta tai takaisin vetoa, joita ovat esimerkiksi:

- allergeenien ilmoittamatta jättäminen
- viimeinen käyttöpäivä puuttuu /virheellinen
- säilytysohje puuttuu /virheellinen
(mikrobiologisesti helposti pilaantuvat)
- tarvittava varoitusmerkintä / käyttöohje puuttuu

Tulosjakauma: vähittäismyynti ja -tarjoilu

Epäkohta, riski
kuluttajalle
uusintatarkastus

Lainmukainen

Oivallinen
34,7 %

Hyvä
49,2 %

Epäkohta, ei riskiä kuluttajalle

29.09.2014
mennessä on
julkistettu:

**29060 kpl Oiva-
raporttia**

Oiva projekti jatkuu

**Nykyinen Oiva
Vähittäismyynti-
ja tarjoilu
1.5.2013**

Oiva III
Muut elintarvikehuoneistot
Leipomot, myllyt, juomat, makeiset,
kasvikset, varastot, kuljetukset, tukkumyynti

1.1.2015

Arviointiohjeet lausunnolle lokakuun
loppupuolella

Oiva II
Elintarvikealan laitokset
Liha, maito, kala, kanamuna, varastot

1.5.2015

Arviointiohjeet lausunnolle marraskuussa
(erä II) ja tammikuussa (erä III)

Oiva ja kuluttajalle annettavat tiedot (alustavat)

Yleiset pakkausmerkinnät

- Tarkastettu 1730 krt
- tarkastetaan, kun toimija itse valmistaa, pakkaa, myy pakkaamattomia tuotteita

Erityslainsäädännön

- Tarkastettu 394 krt
- Yllä oleva listaus + kalastustuotteet, naudanliha tai juusto

Markkinointi

- Tarkastettu 113 krt
- Tarkastetaan ravitsemus ja terveystietojen käyttö materiaalissa, josta toimija itse vastaa.

